

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА АКАДЕМІЧНОГО ТА ЕСТРАДНОГО ВОКАЛУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи
О.Б. Жильцов
“ 04 ” 09 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МУЗИЧНО-ТЕАТРАЛЬНІ СТУДІЇ: СЦЕНІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Спеціальність: 025 «Музичне мистецтво»

Освітній рівень: другий (магістерський)

Інститут мистецтв

2017 – 2018 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.

Заступник директора з науково-методичної
та навчальної роботи

КНІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 42130004
Начальник
моніторингу якості освіти
Програма № 1030/17
Жильцов
(підпис) (прізвище, ім'я, по батьку)
« 04 » 09 2017 р.

А. О. Таранник

Робоча програма «Музично-театральні студії: Сценічна майстерність» для студентів галузі знань: 02 Культура і мистецтво, спеціальність: 025 «Музичне мистецтво», освітній рівень: другий (магістерський).

Розробник: Дикий Д.В., старший викладач кафедри академічного та естрадного вокалу

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу

Протокол від «6» вересня 2017 року № _1_

Завідувач кафедри академічного та естрадного вокалу

_____ (Мережко Ю.В.)

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни.	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.	5
3. Програма навчальної дисципліни.	7
4. Структура навчальної дисципліни.	10
5. Навчально-методична картка.	11
6. Теми практичних занять.	12
7. Самостійна робота.	13
8. Індивідуальні завдання.	13
9. Методи навчання.	14
10. Методи контролю.	14
11. Методичне забезпечення.	15
12. Рекомендована література.	15
13. Інформаційні ресурси.	16

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 02 Культура і мистецтво	Нормативна (за вибором)	
	Спеціальність: 025 «Музичне мистецтво»		
Модулів – 2	Освітній рівень: другий (магістерський)	Рік підготовки 6-й	
Змістовних модулів – 2		Семестр 11 – й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: відтворення сценічного твору		Аудиторних 38 год.	
Загальна кількість годин – 60		Практичні 38 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних: 11-й семестр – 2.		Самостійна робота 18 год.	
		Вид контролю: МК – 4 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Дисципліна «Музично-театральні студії: Сценічна майстерність» входить до курсу спеціальних дисциплін.

Зміст курсу обумовлений сучасними розробками проблем сценічної майстерності, теорією творчої діяльності, роботами в галузі мистецтвознавства і музично-театральної практики.

Мета курсу – формування системи практичних вмінь і навичок володіння сценічною культурою, засвоєння елементів виконавського мистецтва, удосконалення культури мови майбутнього артиста, створення музично-сценічного образу і підготовки концертних програм.

Завдання курсу:

- усвідомлення суті і функцій вчень К.С. Станіславського;
- оволодіння знаннями закладеними в основах практик К.С. Станіславського, Є.Б. Вахтангова, А.В. Ефроса, Г.О. Товстоногова та ін..;
- опанування знань і умінь, необхідних для роботи у театралізованих заходах, шоу-програмах, концертах;
- формування досвіду емоційного і свідомого ставлення до слова як головного засобу сценічної дії;
- оволодіння досвідом творчої діяльності в галузі сценічної майстерності видатних митців вокального мистецтва ХХ-ХХІ ст.
- набуття навичок сценічного мистецтва.

Методи роботи курсу «Музично-театральні студії: Сценічна майстерність» обираються відповідно до учбової теми і залежать від індивідуальних цілей кожного студента.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- видатних митців сценічного мистецтва;
- основоположні вчення К.С. Станіславського;
- особливості роботи на сцені;
- шляхи творчого самовираження актора;
- правила підготовки концертних програм;
- власні індивідуальні недоліки і шляхи їх усунення.

вміти:

- показ музично-сценічного уривка;
- створити на сцені музично-сценічний образ;
- продемонструвати концертний номер;
- дотримуватись вимог сценічної поведінки;
- користуватись вправами для розвитку індивідуальної особистості;
- застосовувати на практиці отримані знання з сценічної та акторської майстерності;
- користуватися спеціальною літературою;
- здійснити аналіз власного виконання вправ і результатів самостійної

роботи.

Протягом проходження даного курсу у студентів мають бути сформовані наступні **програмні компетентності**: загальні та фахові (спеціальні).

Загальні

Інформаційна:

- здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань;
- здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації, необхідної для постановки і вирішення професійних завдань, професійного і особистісного розвитку;
- орієнтуватися в умовах частої зміни технологій в професійній діяльності.

Методологічна:

- здатність визначити малодосліджені аспекти у професійній галузі, які є актуальними для розвитку вокального та сценічного мистецтва;
- організовувати власну діяльність, визначати методи і способи виконання професійних завдань, оцінювати їх ефективність і якість.

Самоосвітня:

- розуміти сутність і соціальну значущість своєї майбутньої професії, виявляти до неї стійкий інтерес.
- здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку;
- самостійно визначати завдання професійного і особистісного розвитку, займатися самоосвітою, усвідомлено планувати підвищення кваліфікації.

Фахові (спеціальні)

Здатність (до):

- самостійної роботи з творами різних жанрів, відповідно до програмних вимог;
- аналізу здобутків європейської та національної сценічної майстерності;
- ведення навчально-репетиційної роботи;
- акторської роботи на сценічному майданчику, в навчальних постановках;
- здійснення пошуку, аналізу та оцінки інформації, необхідної для постановки і вирішення професійних завдань, професійного і особистісного розвитку;
- моделювати на практичних заняттях основні види діяльності артиста-вокаліста.

Програмні результати навчання

- Цілісно і грамотно сприймати і виконувати музичні твори, самостійно освоювати сольний і ансамблевий репертуар (відповідно до програмних вимог).
- Працювати в колективі, ефективно спілкуватися з колегами, керівництвом;
- Володіти сценічною майстерністю, культурою усного та писемного мовлення, професійною термінологією;
- Здатність до самореалізації та розкриття особистісного творчого потенціалу, професійного лідерства та успіху, самоосвіти і самовдосконалення.

3. Програма навчальної дисципліни.

XI СЕМЕСТР.

Модуль I.

Змістовий модуль 1. Робота над образом.

Тема 1. Робота над образом в естрадному номері.

Особливості роботи актора на естраді. Відсутність «четвертої стіни», пряме спілкування з глядачем. Збереження особистості виконавця при створення образу – маски. «Чисті» і синтетичні жанри номерів. Манера, стиль виконавця естрадного номеру.

Пошуки індивідуальної виконавської манери в роботі над образом в жанрі театралізованої пісні. Відбір «мінімуму» виразних засобів в роботі по створенню образу в музично-хореографічному жанрі номерів.

Тема 2. Сценічне втілення образу літературних персонажів.

Характеристика дійових осіб. Амплуа. Протагоніст.

Система образів художнього твору у становленні образу виконавця різножанрової пісні. Образи дійових осіб у залежності від виконуваних ними художніх функцій і місця, яке вони займають у загальній картині зображуваного, а також родових ознак твору (образи осіб, що виступають у творі як об'єкти розповіді (герої, про яких розповідають) - персонале; образи осіб, що виступають у творі як суб'єкти розповіді (герої, які розповідають) - оповідач; образи осіб, що виступають у творі як суб'єкти розповіді й водночас як її об'єкти (герої, що є учасниками тих подій, про які вони розповідають) – розповідач).

Відтворення образів Медея, Креонт, Маруся Чурай, Тарас Бульба, Катерина, Петро Безродний, Маргарита, Андрій Болконський, Гамлет, Джульєтта, Лорд Воландеморт, Белатріса Лейстрендж тощо.

Тема 3. Образ артиста-вокаліста створений засобами предметного світу.

Поняття «предмет» та його властивості: історія, фактура, динаміка, форма. Предметний світ у сценографії. Реквізит та бутафорія. Особливості роботи з реквізитом. Розставлення режисерських акцентів та прийомів у номері.

Техніка або танок «буто» у знаходженні єства. Єдність внутрішнього та зовнішнього.

Тема 4. Основи пантоміми та біомеханіки.

Прийоми статурності і фіксації в театральних формах. Видатні режисери про використання пози і жесту в будь-якому театрі (К.Станіславський, М. Чехов, В. Мейерхольд, А. Таїров, Є. Вахтангов, Ю.Любимов, Г. Товстоногов).

Особливості пози і жесту в хореографічному мистецтві, зокрема – балеті.

Характер жесту: комічний, трагічний. Режисер М. Чехов, його репетиції на проведення вправ для практичного засвоєння психологічного жесту.

Вправи на знаходження психологічного жесту у таких діях: відкривати, закрити, брати, ламати та інше.

Вправи на фантастичний психологічний жест. Вправи на використання жесту при загостренні дії.

П'ять випадків використання психологічного жесту у практичній роботі актора:

- для засвоєння образу ролі в цілому;
- для окремих моментів ролі;
- для окремих сцен вистави;
- для засвоєння партитури атмосфери;
- у роботі над текстом ролі.

Тема 5. Метод дієвого аналізу у створенні образу.

Метод дієвого аналізу як засіб роботи над роллю та виставою взагалі.

Метод дієвого аналізу як залучення до роботи всіх розумових, душевних, фізичних сил акторської природи, як найдоступніший шлях до життя людського духу ролі через життя людського тіла її.

Метод дієвого аналізу як зовнішній і внутрішній самоаналіз артиста в обставинах життя ролі, як найкращий засіб розкріпачення актора, виявлення його творчої активності і самостійності.

Використання методу дієвого аналізу відомими режисерами-педагогами (М. О. Кнебель, К. С. Станіславський та інші).

Підтекст як комплекс думок і почуттів, що містяться у тексті ролі. Розкриття підтексту за допомогою пауз, внутрішніх монологів, ритмічної організації вистави.

Вправи на рольову поведінку в різних найрізноманітніших ситуаціях, у запропонованих обставинах, у процесі спілкування на імпрізаційні теми.

Модуль IV.

Змістовий модуль 1. Пошук виконавської манери.

Тема 1. Виконавська майстерність артистів-вокалістів XIX ст..

Аналіз виконавської манери різножанрових українських артистів-вокалістів: Володимир Гришко, Анатолій Солов'яненко, Євгенія Мірошніченко, Борис Гміря та інші.

Аналіз виконавської манери різножанрових зарубіжних артистів-вокалістів: Enrico Caruso, Mario Lanza, Plácido Domingo, Maria Callas та інші.

Тема 2. Виконавська майстерність артистів-вокалістів XX ст..

Аналіз виконавської манери різножанрових українських артистів-вокалістів: Святослав Вакарчук, Катя Chilly, Андрій Данилко, Олег Скрипка, Руслана, Кузьма Скрябін, Олександр Пономарьов, Конкордія Антарова, Георгій Бакланов та інші.

Аналіз виконавської манери різножанрових зарубіжних артистів-вокалістів: Teo Adam, Marian Anderson, Luigi Alva, Ian Wallace, Margaret Price, Nina Simone, Ella Fitzgerald, Josephine Baker, Michael Jackson, Beyonce, Madonna, Britney Spears, Christina Aguilera, Justin Timberlake, Robbie Williams, Michael Ball, Ray Davies, Toto Cutugno, Bob Marley та інші.

Тема 3. Виконавська майстерність артистів-вокалістів XXI ст..

Аналіз виконавської манери різножанрових українських артистів-вокалістів: Джамала, Монатік, Потап, Тіна Кароль, Галина Андрядіс, ManSound, Піккардійська Терція, ДахаБраха, Опука, Христина Соловій, Андрій Бондаренко, Вікторія Лук'янець, Соломія Лук'янець та інші.

Аналіз виконавської манери різножанрових зарубіжних артистів-вокалістів: Lady Gaga, Adele, Stromae, M.I.A., Adam Lambert, Nicki Minaj та інші.

Тема 4. Пошук індивідуальної манери артиста через пародію.

Пародія. Бурлеск. Шарж. Наслідування.

Прийоми пародії для знаходження особливих ознак образу артиста-вокаліста. Находження індивідуальних манер артиста-вокаліста через життєву правду переживань та наслідування.

Тема 5. Вплив біографії артиста на подачу образу, індивідуальну манеру.

Біографія та її види. Автобіографія. Ознайомлення життєписів видатних діячів естрадного та академічного мистецтва, їх виховне значення в творчості.

Пошук цікавих фактів з життя, які б спричинили відтворенню естрадного образу та якісній саморекламі артиста.

Тема 6. Створення манери за музичними, образотворчими та ін.. течіями мистецтв.

Інсталяція та перфоманс. Види сучасного мистецтва у створенні певного характеру, атмосфери та манери творчості.

Жанри та течії образотворчого мистецтва, як допомога у створенні візуального образу.

Пошук характерних ознак музичних жанрів в пластиці та рухах. Поєднання виразних прийомів.

4. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	п	інд	с.р.	м.к.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
XI СЕМЕСТР.												
Модуль I.												
Змістовий модуль 1. Робота над образом.												
Тема 1. Робота над образом в естрадному номері.	2		2									
Тема 2. Сценічне втілення образу літературних персонажів.	6		4		2							
Тема 3. Образ артиста-вокаліста створений засобами предметного світу.	6		4		2							
Тема 4. Основи пантоміми та біомеханіки.	4		4									
Тема 5. Метод дієвого аналізу у створенні образу.	8		6		2							
Модульний контроль.						2						
Разом.	26		20		6							
Модуль IV.												
Змістовий модуль 1. Пошук виконавської манери.												
Тема 1. Виконавська майстерність артистів-вокалістів XIX ст..	4		2		2							
Тема 2. Виконавська майстерність артистів-вокалістів XX ст..	4		2		2							
Тема 3. Виконавська майстерність артистів-вокалістів XXI ст..	4		2		2							
Тема 4. Пошук індивідуальної манери артиста через пародію.	8		6		2							
Тема 5. Вплив біографії артиста на подачу образу, індивідуальну манеру.	4		2		2							
Тема 6. Створення манери за музичними, образотворчими та ін.. течіями мистецтва.	6		4		2							
Модульний контроль.						2						
Разом.	30		18		12	2						
Разом за семестр.	56		38		18	4						

5. Навчально-методична карта дисципліни «Музично-театральні студії: Сценічна майстерність».

**Разом: 60 годин, практичні заняття – 38 години, самостійна
робота – 18 годин, модульний контроль – 4 години.**

XI СЕМЕСТР.

Модулі	Змістовний модуль I										Змістовний модуль I								
Назва модуля	Створення образу.										Робота над образом.								
Кількість балів за модуль	185										184								
Заняття	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Практичні 38 години	20 годин										18 годин								
Назва навчального модуля (практичне заняття)	<p>Тема 1. Робота над образом в естрадному номері. Тема 2. Сценічне втілення образу літературних персонажів. Тема 3. Образ артиста-вокаліста створений засобами предметного світу. Тема 4. Основи пантоміми та біомеханіки. Тема 5. Метод дієвого аналізу у створенні образу.</p> <p>1*10= 10 б. / 10*10=100 б. 110 б.</p>										<p>Тема 1. Виконавська майстерність артистів-вокалістів XIX ст.. Тема 2. Виконавська майстерність артистів-вокалістів XX ст.. Тема 3. Виконавська майстерність артистів-вокалістів XXI ст.. Тема 4. Пошук індивідуальної манери артиста через пародію. Тема 5. Вплив біографії артиста на подачу образу, індивідуальну манеру. Тема 6. Створення манери за музичними, образотворчими та ін.. течіями мистецтв.</p> <p>1*9= 9 б. / 10*9=90 б. 99 б.</p>								
Самостійна робота 5 балів	30б.										60б.								
ІНТЗ	20 б.																		
Види поточного Контролю	Модульна контрольна робота 25 балів										Модульна контрольна робота 25 балів								
Всього 369 балів																			

6. Теми практичних занять.

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1.	Робота над образом в естрадному номері.	2
2.	Сценічне втілення образу літературних персонажів.	4
3.	Образ артиста-вокаліста створений засобами предметного світу.	4
4.	Основи пантоміми та біомеханіки.	4
5.	Метод дієвого аналізу у створенні образу.	6
6.	Виконавська майстерність артистів-вокалістів ХІХ ст..	2
7.	Виконавська майстерність артистів-вокалістів ХХ ст..	2
8.	Виконавська майстерність артистів-вокалістів ХХІ ст..	2
9.	Пошук індивідуальної манери артиста через пародію.	6
10.	Вплив біографії артиста на подачу образу, індивідуальну манеру.	2
11.	Створення манери за музичними, образотворчими та ін.. течіями мистецтв.	4
Разом:		38

7. Самостійна робота.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість Балів
1.	Сценічне втілення образу літературних персонажів.	2	10
2.	Образ артиста-вокаліста створений засобами предметного світу.	2	10
3.	Метод дієвого аналізу у створенні образу.	2	10
4.	Виконавська майстерність артистів-вокалістів ХІХ ст..	2	10
5.	Виконавська майстерність артистів-вокалістів ХХ ст..	2	10
6.	Виконавська майстерність артистів-вокалістів ХХІ ст..	2	10
7.	Пошук індивідуальної манери артиста через пародію.	2	10
8.	Вплив біографії артиста на подачу образу, індивідуальну манеру.	2	10
9.	Створення манери за музичними, образотворчими та ін.. течіями мистецтв.	2	10
Разом:		18	90

8. Індивідуальні завдання.

Індивідуальна навчально-творча робота є видом поза аудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу з навчальної дисципліни.

Індивідуальне завдання (ІНТЗ) з курсу «Музично-театральні студії: Сценічна майстерність» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати творчого пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНТЗ: самостійне виконання частини програмного матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення і практичне застосування знань навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНТЗ: завершена теоретично-практична робота в межах навчальної програми курсу, що виконується на основі знань, умінь та навичок, набутих під час практичних занять, самостійної роботи і охоплює весь зміст навчального курсу.

Види ІНТЗ, вимоги до них і оцінювання:

- ✓ ідейно-тематичний і дійовий аналіз художнього твору та його сценічне втілення – 20 балів.

Критерії оцінювання ІНТЗ

№	Найменування	Рівень		
		Низький	Середній	Високий
1.	Ідейно-тематичний аналіз твору.	1	3	5
2.	Дійовий аналіз твору.	1	3	5
3.	Виконавська майстерність.	1	3	5
4.	Сценічна культура.	1	3	5
Всього:				20

9. Методи навчання.

I. Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1) за джерелом інформації:

- словесні: із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – презентація), пояснення, розповідь, бесіда;
- наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація;
- практичні: вправи;

2) за логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні;

3) за ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі;

4) за ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача;

5) самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних тренінгів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

10. Методи контролю.

Навчальні досягнення з дисципліни «Музично-театральні студії: Сценічна майстерність» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

У процесі оцінювання навчальних робіт застосовуються такі методи:

- усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- письмового контролю: ідейно-тематичний аналіз, дійовий аналіз художнього твору;
- методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Розрахунок рейтингових балів.

№ з/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів	Одиниць	Всього
1.	Відвідування практичних занять	1	19	19
2.	Робота на практичних заняттях	10	19	190
3.	Самостійна робота	5	2	90
4.	Модульна контрольна робота	25	2	50
5.	ІНТЗ	20	1	20
Загальний бал				369

Змістовний модуль №1											Змістовний модуль №2										ІН ТЗ	Сум а
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	М К	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16	Т 17	Т 18	Т 19	М К		
11	16	16	16	16	11	11	16	16	11	25	21	21	21	16	16	11	21	16	16	25	20	369

Кількість балів за роботу з практичним матеріалом, під час виконання самостійної і індивідуальної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань з практичної роботи;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання;
- самостійність виконання;
- креативний підхід;
- ініціативність.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Рейтин- гова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками.
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімальний можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільний з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

11. Методичне забезпечення.

- робоча навчальна програма;
- навчально-методична література, цифрові носії інформації;
- технічні засоби навчання (аудіо-, відеоапаратура, комп'ютер, реквізит).

12. Рекомендована література.

Базова.

1. Азы актерского мастерства / сост. Е. Р. Ганелин. – СПб. : Речь, 2002. – 239 с.
2. Альшиц Ю.Л. Тренинг forever! / Юрий Леонович Альшиц. – М. : ГИТИС, - 248 с.
3. Захава Б. Е. Мастерство актера и режиссера / Б. Е. Захава. – М. : ГИТИС, 2008. – 430 с.
4. Гиппиус С. В. Актёрский тренинг. Гимнастика чувств / С. В. Гиппиус. – СПб: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2007. – 377 с. : ил. – (Золотой фонд актёрского мастерства).
5. Грачова Л. В. Тренинг внутрішньої свободи. Актуалізація творчого потенціалу. - Спб . : Видавництво «Мова» , 2005 . - 60 с.
6. Кнебель М.О. О действенном анализе пьесы и роли / Мария Кнебель. - М. Мистецтво, 1959.
7. Станіславський , К.С. Зібрання творів. У 9 -ти т. Т.1 . Моє життя в мистецтві / К. С. Станіславський . Предисл. О.Н.Ефремова М. : Мистецтво , 1988. - 622с .

Допоміжна.

1. Пави П. Словарь театра / П. Пави ; пер. с фр. ; под ред. Л. Боженовой. – М. : ГИТИС, 2003. – 514 с.
2. Мочалов Ю. Композиция сценического пространства. Поэтика мизансцены.. Учеб.пособие для учеб. заведений культуры [Текст] / Юрий Александрович Мочалов. — М.: 1981. — 239 с.
3. Станиславский К.С. Актёрский тренинг [Текст] / Константин Сергеевич Станиславский. — М.: АСТ; АСТ Москва: Полиграфиздат; СПб, 2010.
4. Элькис Г.Я. О пластическом тренаже актёра [Текст]: из опыта педагога / Г.Я. Элькис. — К.: Мистецтво, 1986. — 115 с.
5. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура : навч. посібник / М. В. Кордон. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 584 с.

13. Інформаційні ресурси.

1. Прийоми акторської майстерності та імпровізаційні вправи на заняттях із сценічного руху як одна з умов самореалізації учнів вокально-хорового відділення: http://osvita.ua/school/lessons_summary/upbring/37435
2. Книги, статті, учебники по мастерству актера, сценической речи, сценическому движению, истории театра: <http://www.krispen.narod.ru/knigi.html>
http://teatrsemya.ru/dir/aktjorskoe_masterstvo/scenicheskaja_rech/14
3. Артисти XIX століття http://posibnyky.vntu.edu.ua/Pr_cult/content/roz14.html